

Изявление относно подготовката за T+1

Подготовка за преминаването към сетълментен цикъл T+1 в ЕС: ключови срокове и основни действия

На 11 октомври 2027 г. финансовите пазари в Европейския съюз ще преминат към сетълмент цикъл T+1. Предприемането на необходимите промени за осигуряване на плавен преход към T+1 следва да е сред основните приоритети на участниците на финансовите пазари през 2026 г.

Резултатите от първото и второто проучване на готовността, проведени от Комитета на индустрията на ЕС по въпросите на T+1, показват като цяло добра и нарастваща степен на осведоменост и ангажираност с процеса на преход към T+1. Същевременно те открояват неравномерно ниво на изпълнение в различните финансови пазари, сектори и сред видовете участници в Европейския съюз.

Успешното преминаване към T+1 е обща цел и споделена отговорност както на индустрията, така и на компетентните органи. Европейският орган за ценни книжа и пазари (ESMA) и националните компетентни органи ще продължат да си сътрудничат както на европейско, така и на национално равнище с цел да насърчат повишаването на осведомеността и ускоряването на предвидените подготвителни дейности. Компетентните органи, сред които и Комисията за финансов надзор, ще следят отблизо и за спазването на съответните регулаторни изисквания след влизането им в сила през следващите месеци.

Правилата вече са известни. Правната и регулаторната рамка, необходима за прехода към T+1, е одобрена още от средата на октомври миналата година. Като последваща стъпка, ESMA предложи изменения² в Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 на Комисията, с които се въвеждат нови изисквания, имащи особено значение за преминаването към T+1. Тези изменения вече са одобрени от Европейската комисия³ и към настоящия момент се разглеждат от Европейския парламент и Съвета.

Пазарните участници следва да се третират новите изисквания в съчетание с препоръките на Комитета на индустрията на ЕС по въпросите на T+1⁴ и да ускорят необходимата техническа подготовка за успешното преминаване към сетълмент цикъл T+1 на 11 октомври 2027 г.

Пазарните участници следва да постигнат пълно съответствие със следните ключови срокове:

- **Първи краен срок – 7 декември 2026 г.**

До тази дата следва да бъдат изпълнени изискванията, насочени към подобряване на първия етап от пост-трейд процеса – обмена на разпределения (allocations) и потвърждения (confirmations), както по отношение на сроковете, така и чрез използването по подразбиране на международните стандарти за обмен на съобщенията.

- **Окончателен краен срок – 11 октомври 2027 г.**

До тази дата следва да бъдат изпълнени изискванията за оптимизиране на сетълмент процесите, включително своевременното изпращане на инструкции към системите за сетълмент на ценни книжа, както и широкото въвеждане на функционалности в централните депозитари, като автоматизиран частичен сетълмент (auto-partial settlement), hold & release и автоматично обезпечаване (auto-collateralisation).

ESMA и националните компетентни органи се намират в заключителния етап на изготвяне на **Насоки от Ниво 3** относно разпределенията и потвържденията. Целта не е въвеждането на нови задължения, а създаването на общо разбиране за очакванията, произтичащи от измененията в Делегирания регламент на Комисията.

Заедно с препоръките на Комитета на индустрията на ЕС по въпросите на T+1 това ще предостави на участниците на пазара ясна основа за окончателното внедряване на електронни, стандартизирани и навременни процеси по разпределение и потвърждение.

Възможни са различни подходи към изпълнението, като задълбоченият анализ и доброто предварително планиране на ниво пазарен участник следва да подпомогнат всички заинтересовани страни при избора на най-подходящото решение, отчитащо техните конкретни потребности.

Автоматизацията и стандартизацията са от съществено значение. Поради това пазарните участници се насърчават да преразгледат всички свои процеси, свързани с търговията и сетълмента, и когато е приложимо, да обмислят нови партньорства. От съществено значение е и своевременното осигуряване на високо качество на данните, включително чрез използването на коректни референтни данни (например PSET, PSAF, Big на сделката, място на търговия и гр.), както и чрез прилагането на Standard Settlement Instructions.

Недостатъчната степен на готовност на пазарните участници може да доведе до съществени оперативни и репутационни рискове. Те могат да включват проблеми, произтичащи от взаимозависимости с инфраструктурата на финансовите пазари и доставчиците на ИТ услуги, невъзможност за удовлетворяване на изискванията на клиентите, както и по-високи разходи за информационни технологии и обучения вследствие на необходимостта от спешни действия непосредствено преди въвеждането на T+1 през 2027 г.

В допълнение, трайната неспособност за спазване на сроковете за сетълмент по модел T+1 и на останалите приложими изисквания може да намали готовността на контрагентите да сключват сделки, тъй като те ще се стремят да ограничат оперативния риск от забавен сетълмент и прилагането на мерките по режима за дисциплина при сетълмента.

Никой пазарен участник не може да бъде готов самостоятелно. Оценката на индивидуалната готовност не е достатъчна. Необходимо е да бъде оценена готовността на цялата екосистема по веригата на търговията и сетълмента – клиенти, брокери, банки попечители, участници в централните депозитари, централни депозитари, централни контрагенти (CCP), места за търговия, доставчици на технологични решения и външни изпълнители. Това ще позволи на участниците да започнат тестването възможно най-

рано, да идентифицират своевременно потенциалните несъответствия и да намалят риска от затруднения при преминаването към T+1.

² „Final Report on amendments to the RTS on settlement discipline“, European Securities and Markets Authority, ESMA74-2119945926-3430, 13 October 2025.

³ Делегиран регламент (ЕС) .../... на Комисията за изменение на регулаторните технически стандарти, установени с Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 на Комисията от 25 май 2018 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти относно дисциплината при сепълмента, както и приложението към него.

⁴ Вж. раздел „Guides and Resources“ на интернет страницата на EU T+1 Industry Committee.